

XXVIII.

Terwijl het vorig tooneel op de groote markt plaats greep, gebeurden er in den burg dingen, waarmede wij, als trouw verteller, onze lezers gaan bekend maken.

In de groote ridderzaal lag nog alles overhoop, want, zooals wij reeds gezegd hebben, de slemppartij had tot laat in den nacht voortgeduurd. Al de waskaarsen in de armluchters waren tot het laatste stompje opgebrand; kroezen en bekers lagen op de tafel tusschen ledige schotels en kruiken; sommige zetels waren omgesmeten, de andere stonden in wanorde tot tegen de wanden der zaal; groote donkere, natte vlekken op de tafel en op den vloer getuigden dat niet al de wijn door de kelen der woeste ridders gegoten was; hier en daar lagen zelfs mantels, helmen en zwaarden. En de lucht was er bezwangend met uitwasemingen van wijn en spijzen, en van de onaangename geuren, voortkomende van hetgeen de overladen magen van sommige dronken ridders in dezen of genen hoek uitgeworpen hadden.

Deuren en vensters waren wagenwijd geopend om lucht en licht binnen te laten. In de zaal bevonden zich Markus, Jacob en zijne twee zoons, benevens een twintigtal schalken of knechts. Markus, gewapend met eene roede, voerde het bevel over den hoop. Terwijl de eenen het zilverwerk van de tafel namen en het droegen naar de werkplaats van den wapensmid van den burg, waar het gereinigd en opgepoetst zal worden, alvorens in de groote, roodgeschilderde koffers der voorraadkamer geborgen te worden, brachten andere schalken water aan in kannen en vaten en werd de schoonmaak der zaal met ijver doorgezet. Met ijver? Ja, dat was eigenlijk de oorzaak niet der koortsige bedrijvigheid, die er heerschte! Laat ons liever zeggen dat de stevige roede en de brutale wijze, waarop Markus ze hanteerde, de ware drijfveer was. Nu hier, dan daar, kwam zij op de ruggraat van een schalk terecht en klonk de ruwe stem van den luitenant:

— Rep u, lamme hond!... De zaal moet in orde zijn voor de plechtigheid!... Gij daar, hebt gij lood in de armen! Voort, luie kinkel, of ik ransel u de ribben uit het lijf!

En tot Jacob:

— Hei, oude isegrim, wat staat ge daar te kijken? De handen uit de mouwen, zeg ik!

De droogscheerder richtte zich gebelgd op.

— Die toon, tegen mij? Weet gij wie en wat ik ben, luitenant?

Markus keek hem een oogenblik aan, en schoot daarna in eenen spotlach.

— Wie ge zijt? Gij? Een oude, leelijke vrek, die, om zijne lieve ponden te behouden, zijne vrienden verraden heeft!

— Wat!... Gij durft zeggen...

— Denkt ge misschien dat ik u niet ken?

— Ik zal mij over u bij den heer van Gellenghe beklagen! Gij vergeet dat ik vandaag heer van Heibeke en ridder wordt.

— Gij, ridder? Bij Sint Markus, dat gaat te ver! Pak aanstonds dien bezem en begin te schrobben, daar in dien hoek! Vlug wat, of ik geef u met mijn stok den ridderslag op uwe magere billen!... Hop! Voort!

— Maar, luitenant, ik ben...

— Gij zijt een oude, lompe, schurftige, opgeblazen schoft! Pak aan dien bezem! Schuren en schrobben zult ge!... Neen, niet hier! Daar in dien hoek! Er ligt daar wat, waarvan uw neus, uwe ridderneus, uw hoogadelijke neus de lekkere geuren moet opsnuiven!

De stok rees omhoog. Sidderend van verontwaardiging, schaamte en vrees, kromp meester Jacob ineen. Hij greep den bezem en begaf zich schoorvoetend naar de aangewezen plaats, doch niet zonder bedektelijk naar zijne zoons geblikt te hebben, alsof hij van hen hulp verwachtte tegen den ruwen soldaat. Maar de knapen, alhoewel groot en sterk, waren door den beslissenden toon en de bedreigingen van Markus geheel overdonderd; zij schenen niets gehoord te hebben en droegen en draafden met bewonderenswaardigen ijver, zonder eene enkele maal langs den kant van hunnen vader te kijken.

Eindelijk waren de laatste sporen van het feestmaal verdwenen en alles voor de nakende plechtigheid in orde gebracht. De schalken namen hun gerief en verlieten de zaal. Jacob volgde hen. Toen hij bij de deur was, riep Markus hem terug.

— Hei, Jacob, ridder van Boonenveld en Ajuinburg, loop niet zoo haastig weg! Ik heb u nog noodig!

— Wat wilt ge, luitenant Markus?

— Ik wil, dat ge al de vensters der zaal sluit, en daarna het tapijt op de treden van het grafelijk gestoelte zoodanig schikt, dat er niet het minste plooitje in blijft, waaraan de heeren met hunne sporen zouden kunnen haken. Vervolgens begeeft gij u naar de wachtkamer. Begrepen!

— Ja, luitenant.

Fluitend en den stok tusschen de vingers latende draaien verliet Markus de zaal.

Jacob keek hem grimmig na.

— Ploertige bullebak, gromde hij de vuisten ballend, de vernedering van daareven zal ik u betaald zetten! Wacht maar tot ik heer van Heibeke zal wezen! Ik zal krijgslieden in mijn dienst nemen, grooter en sterker dan gij! Ik zal ze u doen bespotten, uitdagen en afranselen! Wat zullen die schalken nu van mij denken; vooral daar ik hun verteld heb, dat ik in den adelstand ga opgenomen worden? Zij noemden mij reeds heer Jacob!... Heer Jacob, mompelde hij na eene poos, hm, heer Jacob van Heibeke! Wat klinkt dat toch schoon!

Zoo, halfluid sprekend, had hij de vensters gesloten; vervolgens begon hij het tapijt te schikken, dat over de treden vóór den grafelijken ceremoniezetel lag.

— Hoe wondervol is toch het lot der stervelingen, prevelde hij. Ik sta hier met opgeheven hoofd; mijne medegezwoornen liggen geboeid in de vunzige krochten van den burg! Mij wachten eerbewijzen en eene prachtige belooning — hen wacht de galg! Ik behoud daarenboven mijne lieve zilveren en gouden geldstukken, — hunne bezittingen worden aangeslagen! Zij worden opnieuw laten, — ik word een vrijman, een edelman! Welk prachtig vooruitzicht! Ik word landeigenaar en zal zelf over laten bevelen!

Het gestoelte en den zijden troonhemel daarboven beschouwende:

— Zoo'n graaf en zoo'n hertog zijn toch wel gelukkige menschen! Hun wil geldt voor wet; zij vinden een dienaar in al wie hen nadert!

Wat rijkdom! Wat pracht! Fluweelen kussens met goud geboord! Zoo'n kussen kost minstens ácht of negen Brabantsche ponden! Echte gouddraad!

Na de trappen beklommen te hebben, betastte hij met begeerige hand de kussens, en mompelde:

— Als ik heer van Heibeke zal zijn, laat ik mij ook zoo'n kussen maken! Mijn jongens zullen het wel met minder stellen! Dat zal hun leeren mij in den steek te laten....

Vervolgens rondkijkend:

— 't Is toch zonderling! Hoe hooger ik sta, hoe sneller mijn hart klopt! Het zinkt mij naar de beenen.... O, wat is dat kussen zacht!... zacht!....

Dit zeggende liet hij zich behoedzaam in den zetel neder.

— Ik zit! Waarachtig, ik zit! En ik droom niet; het is werkelijkheid! Ha! Hier zal straks de hertog zich neerzetten; dáár zullen de ridders, de edelen, de paadjes en de officieren staan; en links en rechts in schitterende wapenrustingen de lijfwachten, met de punten hunner lansen

naar den grond gekeerd, ten teeken van eerbied.... Nu, nu ben ik de hertog!

De hand uitstekende en tot personen sprekende, welke zijne overprikkelde verbeelding hem voor den geest tooverde, met steeds luider stem en gebiedend gelaat:

— Gij allen, buigt u voor mij neder in het stof! Dieper!... Nog dieper!... Ik alleen ben hier de meester! Wee hem, die het hoofd hooger dan de

anderen durft verheffen! Ik wil... Ha! zijt gij daar, Berthold?... Zwiigg, lompige, schurftige, opgeblazen schoft! Op de knieën, zeg ik, op de knieën!... Ge zult me honderd pond betalen, ja honderd ponden! of ik doe u levend op eene lans steken!...

Terwijl Jacob aldus sprak werd het voorhangsel eener zijdeur opgelicht en trad Boso van Gellenghe, door Markus en een paar krijgslieden gevolgd,

in de zaal. Hij bleef eene poos grimmig luisteren en liep vervolgens naar het gestoelte.

— Schurk! Wat doet ge daar?

Deze woorden deden het glazen paleis van Jacobs glorie-droom kletterend instorten en slingerden hem in de werkelijkheid terug. Hij wilde zich oprichten, doch het was alsof eene onzichtbare reuzenhand hem met onweerstaanbaar geweld in den zetel neerdrukte. Eene poos lang bewogen zich zijne lippen zonder dat zij een enkel geluid voortbrachten.

Boso snelde de trappen op, greep den ellendeling in de borst, schudde hem met nijdig geweld, trok hem uit den zetel en wierp hem van de trappen.

De droogscheerder kroop kermend recht, zette zich op de knieën, en strekte de armen naar Boso uit.

— Genade, heer, stamelde hij. Het was slechts... een grapje... Ja, een grapje...

— Wat? Het kussen van den grafelijken staatsiezetel met uwe leelijke, onedele billen bezoedelen durft gij een grapje noemen?

— Ik dacht, ik meende...

— Dat grapje is eene belediging, die met den dood gestraft wordt!

— Met den dood! O!

— Markus, grijp dien rekel bij de ooren en sluit hem in de gewelven op! Hangen zal hij!

De luitenant trad vooruit om Jacob bij de bedoelde lichaamsdeelen vast te pakken, hetgeen niet heel moeilijk zou zijn, daar die organen, evenals de neus, zoo buiten alle verhouding ontwikkeld waren, dat zij aan het gelaat van hunnen bezitter een waarlijk vledermuisachtig uitzicht gaven. De oude man was wel niet fier op zijne ooren, want men had hem er al zoo dikwijls om bespot, maar hij was er toch aan gehecht, en hij vreesde dat er een stuk van zou blijven tusschen de sterke vingers van den ruwen krijgsman. Het was dan ook met licht verklaarbaren angst dat hij afwerend de handen vooruitstak en gilde:

— Genade, heer, genade!

— Geen genade! Breng hem weg!

— Heb medelijden met een oud man! Zie, ik kruip voor uwe voeten!... Ik zal...

— Gij zult hangen! En de kraaien zullen hunnen bek wetten op uwe oude knoken en uw perkamenten vel! Markus maakt kort spel met hem!

— Genade, heer! Ik zal u alles geven wat ik bezit...

Boso's oogen flikkerden.

— En wat bezit gij, oude? Aan uw plunje te zien zou men niet zeggen...

— Ik bezit eenige spaarpenningen...

— Eenige spaarpenningen! En denkt gij, kerel, dat ge voor eenige penningen uw straf kunt afkooopen? Alle duivels, dan werd er niemand meer gehangen en konden wij de galgen tot brandhout voor den banoven laten hakken. Behoud ze goed uwe spaarpenningen, en wanneer de beul u morgen op het marktplein te bengelen hangt...

— Morgen!... De beul!... Ach, neen, heer, ik bezit wel eenige ponden!... Ja, zoo meende ik het...

De heer van Gellenghe wisselde een blik van verstandhouding met Markus.

— Eenige ponden, spotte Markus, 't is wel de moeite! Als ik met de makkers eenige uren in de taveerne van Riekje Wipneus doorbreng, verteren wij minstens eenige ponden!... Heer Boso, moet ik nog langer wachten om hem bij zijne oorlappen te pakken?

De ruwe woorden van den luitenant deden Jacob van schrik ineenkrimpen.

— Hoeveel wilt gij, heer? kermde hij.

— Alles of niets! was het korte antwoord.

— Wilt ge twintig, dertig ponden?

— Alles of niets!

— Veertig?....

— Alles of niets!

Eene zware tweestrijd tusschen gierigheid en zucht tot zelfbehoud werd in Jacobs binnenste gestreden. Markus bemerkte het en besloot de zaak te bespoedigen; hij deed een stap vooruit en greep plotseling den droogscheerder bij het oor. Deze slaakte een luide gil en riep:

— Alles, ik zal alles geven!

Markus liet het oor los.

— Alles, sprak Boso, hoeveel is dat wel? Ik wil weten hoeveel gij bezit. Zoo het niet genoegzaam is om uwe straf af te koopen wachten u de kerker, de martelkamer en ten slotte de galg. Biecht dus op, oude schelm, en vergeet geen enkelen schelling!

— En als ik alles afsta, wordt mij dan ook alles vergeven?

— Ja.

— En krijg ik dan, zooals mij beloofd werd, het landgoed Heibeke?

— Ja.

— Stellig?

— Op mijn ridderwoord.

— Welnu, ik bezit negen gouden ponden van twaalf ponden zuivere denariën; honderd tachtig ponden zilver, elk van tweehonderd veertig denariën; en dan nog twee zakjes met penningen. Dat is alles, zoo waar ik een eerlijk man ben! Wanneer wilt gij dat ik het ga halen?

— Waar is het?

— Te huis...

— De juiste plaats!

— In den ouden waterput achter de woning.

— Liegt ge niet?

— Neen, heer. Ondervraag slechts mijne zoons. Zij zelve hebben de kist in den put neergelaten en er dan steenen en aarde opgesmeten.

— Ha, uwe zoons weten van de zaak! Wel, heel wel! Zij zullen u gezelschap houden! — Markus, breng hem weg!

— Waarheen, heer? vroeg Jacob. Ik zal zelf wel gaan.

— Ge zoudt den weg niet vinden, arme man.

— Welken weg?

— Naar de gewelven, alle duivels!

Jacob keek den spreker vol ontzetting aan.

— Heer Boso, stotterde hij, dat is u geen ernst, niet waar? Het is slechts eene grap?...

— Weg met hem, Markus! De vogel is geplukt!

De luitenant en zijne makkers grepen Jacob vast. Deze schreeuwde, krabde en stampte wanhopig. Dit duurde echter niet lang, want de krijgslieden waren sterke kerels en op zulke zaken afgericht. Eenige oogenblikken daarna waren zij met hunne prooi verdwenen.

— Zie zoo, mompelde Boso, als elk van de belhamels mij zulk spaarpotje aan de hand doet, dan kan ik mijne loopbaan als graaf van Meersenberg met eene goedgevulde schatkist beginnen.

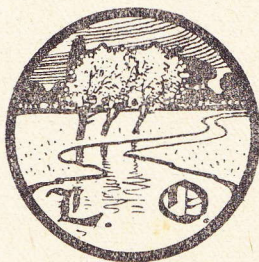
Gaan wij ons nu voor de plechtigheid gereed maken!

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.

ERRATA.

Blz.	8,	regel	7,	staat	aanzien	moet	zijn	<i>aangezien</i>
"	16,	"	23,	"	taverne	"	"	<i>taveerne</i>
"	"	"	30,	"	weezien	"	"	<i>weezin</i>
"	"	"	35,	"	taverne	"	"	<i>taveerne</i>
"	19,	"	4,	"	grijnsende	"	"	<i>grijnsde</i>
"	23,	"	24,	"	beschuldig	"	"	<i>beschuldig</i>
"	28,	"	12,	"	had	"	"	<i>hadt</i>
"	31,	"	6,	"	adelijke	"	"	<i>adellijke</i>
"	"	"	15,	"	stelling	"	"	<i>stellig</i>
"	40,	"	24,	"	Mee senberg	"	"	<i>Meersenberg</i>
"	56,	"	9,	"	hunne	"	"	<i>hunner</i>
"	59,	"	24,	"	uk	"	"	<i>juk</i>
"	67,	"	3,	"	verrasing	"	"	<i>verrassing</i>
"	68,	"	23,	"	dat	"	"	<i>die</i>
"	70,	"	8,	"	staat	"	"	<i>staan</i>
"	78,	"	14,	"	wapperde	"	"	<i>wapperende</i>
"	82,	"	3,	"	deze	"	"	<i>dezer</i>
"	96,	"	17,	"	had	"	"	<i>hand</i>
"	120,	"	17,	"	den	"	"	<i>van den</i>
"	122,	"	23,	"	gravelijke	"	"	<i>grafelijke</i>
"	129,	"	28,	"	golvend	"	"	<i>golvende</i>
"	130,	"	20,	"	oneerbiedigende	"	"	<i>oneerbiedige</i>
"	152,	"	35,	"	oppereinde	"	"	<i>het oppereinde</i>
"	171,	"	3,	"	ik hem	"	"	<i>ik heb hem</i>
"	207,	"	12,	"	bezwangend	"	"	<i>bezwangerd</i>
"	214,	"	9,	"	alleen	"	"	<i>allen</i>
"	218,	"	30,	"	was gelaat	"	"	<i>was zijn gelaat</i>
"	227,	"	25,	"	geantwoordt	"	"	<i>geantwoord</i>
"	237,	"	17,	"	mij	"	"	<i>mijn</i>